

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGA

**EFEKTYVI SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖ PRIEŽIŪRA
STEBĖTI ○ PATARTI ○ STIPrintI**

**VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ APSKRITYSE
2025 M. VEIKLOS ATASKAITA**

*2026 m. balandžio d. Nr. R-
Kaunas*

VADOVO ŽODIS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nuostatomis, Vyriausybės atstovas yra Vyriausybės skiriamas pareigūnas, atliekantis savivaldybių veiklos administracinę priežiūrą: prižiūri, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės nutarimus. Vyriausybė Ministro Pirmininko teikimu skiria 5 Vyriausybės atstovus.

Vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 14 straipsniu, Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas kiekvienais metais Vyriausybei teikia apibendrintą praėjusių kalendorinių metų Vyriausybės atstovų veiklos ataskaitą.

Esminiai įvykiai:

2025 m. kovo mėnesį Įstaigos vadovybė ir darbuotojai susirinko į strateginę sesiją bei susitelkė bendram tikslui – naujos Įstaigos veiklos vizijos aptarimui. Strateginės sesijos metu, skirtoje Vyriausybės atstovų įstaigos veiklos išsigrininimui, buvo aptarta Įstaigos ateities vizija, misija ir veiklos transformacijos regimybės. Visus 2025 metus Įstaigoje vyko intensyvus pasiruošimas naujo veiklos modelio startui. Nuo 2026 m. Įstaiga pakeitė savo veiklos organizavimo būdą – suformuotos 5 specializuotos teisės grupės, kurios padės

Vyriausybės atstovams vykdyti savivaldybių administracinę priežiūrą priskirtose teisės srityse. Tai užtikrins efektyvesnį savivaldybių administracinės priežiūros organizavimą bei vienodos praktikos formavimą savivaldybėse.

2025 m. rugsėjo mėnesį į Vyriausybės atstovų įstaigos vadovo pareigas paskirtas Vyriausybės atstovas Kauno ir Marijampolės apskrityse Andrius Cechanavičius. Jis perėmė Įstaigos vadovo pareigas iš Vyriausybės atstovės Klaipėdos ir Tauragės apskrityse Daivos Kerekeš.

2025 metų gruodį, pasibaigus Vyriausybės atstovo Panevėžio ir Utenos apskrityse kadencijai, Vyriausybės atstovu paskirtas Sigitas Rudokas.

2025 m. ypatingas dėmesys taip pat buvo skiriamas naujo Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo bei jo poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimui. 2025 m. pradžioje Įstaigoje buvo paskirtas kibernetinio saugumo vadovas, atliktas rizikų ir atitikties vertinimas kibernetinio saugumo reikalavimams, rengiami Įstaigos kibernetinio saugumo politikos dokumentai, šalinamos nustatytos atitikties rizikos.

Įgyvendindami Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025-2027 m. strateginiame veiklos plane Vyriausybės atstovų įstaigai suformuotą uždavinį ir priemones, 2025 m. Vyriausybės atstovai ypatingą dėmesį skyrė įstatymų, susijusių su Vyriausybės prioritetiniais projektais, įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai ir priežiūrai. Aktyviais prevenciniais Vyriausybės atstovų veiksmais siekta, kad savivaldybės laiku priimtų sprendimus (įgyvendinamuosius teisės aktus) dėl Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 4, 25, 28, 30, 302, 305, 31 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2961.

Ataskaitiniais metais ypatingas dėmesys buvo skiriamas ir išankstinei savivaldybių administracinei priežiūrai. Vyriausybės atstovai siekė, kad savivaldybių taryboms pateikiami sprendimų projektai ir priimami teisės aktai atitiktų Lietuvos Respublikos teisės aktus.

Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas

Andrius Cechanavičius

SUSIPAŽINKIME

Biudžetinė įstaiga,
išlaikoma iš valstybės
biudžeto lėšų

Prižiūri, ar savivaldybės laikosi
Konstitucijos ir įstatymų, ar
vykdo Vyriausybės nutarimus

Bendroji priežiūra

Nevykdo
specialiosios
priežiūros

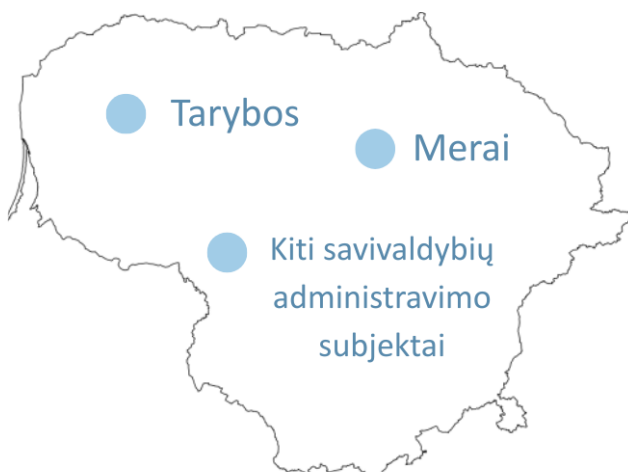
Nenagrinėja
individualių asmenų
skundų

Nevertina politiniu
- ekonominiu
požiūriu

Pagrindinės veiklos sritys: Prižiūros subjektai - 60 savivalybių:

- ◆ išankstinė priežiūra
- ◆ paskesnioji priežiūra
- ◆ įstatymų, nutarimų
įgyvendinimo priežiūra
- ◆ teisminiai ginčai

50 darbuotojų:

- 5 Vyriausybės atstovai
- 5 specializuotos teisės grupės
- Administravimo skyrius

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS 2025 METŲ VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Veiklos pavadinimas	Stebėsenos rodikliai, matavimo vnt.	2025 m.
Atlikti išankstinę savivaldybių tarybų sprendimų projektų priežiūrą ir teikti pastabas dėl jų atitikties teisės aktams	Vyriausybės atstovų pastabų dėl savivaldybių tarybų parengtų sprendimų projektų atitikties teisės aktams, į kurias atsižvelgta, dalis nuo visų pateiktų pastabų - 96 %	97,50 %
Atlikti įstatymų ir Vyriausybės nutarimų įgyvendinimo (vykdymo) savivaldybėse priežiūrą	Savivaldybių administravimo subjektų laiku priimtų įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų ir (arba) atliktų veiksmų, sukuriančių teisinę prielaidą Vyriausybės prioritetų įgyvendinimui, dalis (be teikimų, reikalavimų, teismų) – 40 %	68,97 %
	Savivaldybių administravimo subjektų ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir (arba) įstatymus įgyvendinančių teisės aktų, sukuriančių teisinę prielaidą Vyriausybės prioritetų įgyvendinimui, įsigaliojimo dienos priimtų įgyvendinamųjų teisės aktų ir (arba) atliktų veiksmų, dalis (be teismų) – 90 %	93,10 %
	Savivaldybių administravimo subjektų ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose ir (ar) juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatytų pareigų atsiradimo dienos priimtų teisės aktų (atliktų veiksmų), dalis (be teikimų, reikalavimų, teismų) – 65 %	67,25 %
	Savivaldybių administravimo subjektų ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose ir (ar) juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatytų pareigų atsiradimo dienos priimtų teisės aktų (atliktų veiksmų), skirtų įgyvendinti šiuos teisės aktus, dalis (su teikimais ir reikalavimais) – 90 %	82,46 %
	Įstaigoje atlikti prioritetiniai patikrinimai, kurių rezultatai, apibendrinti patikrinimų ataskaitose ir pateikti suinteresuotoms viešojo sektoriaus institucijoms – 4 vnt.	4 vnt.

Teikti motyvuotus teikimus ir rašytinius reikalavimus savivaldybių administravimo subjektams	Įvykdytų Vyriausybės atstovų pateiktų teikimų ir reikalavimų savivaldybių administravimo subjektams dalis - 93 %	92,10 %
Stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą srityse, susijusiose su savivaldybių veiklos administracine priežiūra	Susitikimų su ministerijomis ir kitų atsakingų institucijų atstovais, sprendžiant teisės aktų įgyvendinimo savivaldybėse problemas, skaičius – 5 vnt.	12 vnt.
Stiprinti kompetencijas kibernetinio saugumo srityje	Darbuotojų, kurie per ataskaitinius metus dalyvavo kibernetinio saugumo mokymuose, dalis – 85 %	100 %
Užtikrinti psichologiškai ir emociškai saugią darbo aplinką	Darbuotojų, kurie per ataskaitinius metus dalyvavo smurto ir priekabiavimo prevencijos mokymuose, dalis - 85 %	89,80 %
Padidinti veiklos efektyvumą	Įstaigos veiklos rodiklių aptarimo ir veiklos optimizavimo sesijos organizavimas – 1 vnt.	1 vnt.
	Įstaigos efektyvios komunikacijos įgyvendinimo gairių parengimas – 1 vnt.	1 vnt.
Pasirengti įtraukimui į Kibernetinio saugumo subjektų registrą	Atliktas rizikų ir atitikties vertinimas kibernetinio saugumo reikalavimams – 1 vnt.	1 vnt.

1. IŠANKSTINĖ SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ SPRENDIMŲ PROJEKTŲ TEISĖTUMO PRIEŽIŪRA

Vykdam išankstinę savivaldybių administracinę priežiūrą Vyriausybės atstovų įstaigoje 2025 m. buvo patikrinti 17 125 savivaldybių tarybų sprendimų projektai ir pateikta **360** pastabų dėl savivaldybių tarybų parengtų sprendimų projektų neatitikimo įstatymų ir Vyriausybės nutarimų reikalavimams.

Lyginant su ankstesniais metais, sprendimų projektų Vyriausybės atstovų vertinimui buvo pateikta bei patikrinta 7.25 proc. mažiau - 17 125 (2024 m. patikrinti 18 463 sprendimų projektai). Neatitikimų įstatymams bei kitiems teisės aktams taip pat nustatyta mažiau (2024 m. pastabos pateiktos dėl 503 sprendimų projektų), lyginant pagal patikrintų sprendimų projektų kiekį.

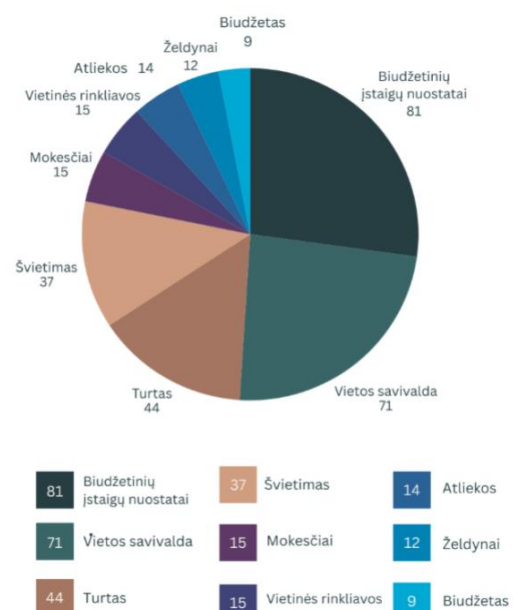
Tačiau, lyginant su 2024 metais, pastabų, į kurias savivaldybės atsižvelgė, dalis padidėjo: 2024 metais atsižvelgta į 97.03 proc., 2025 metais – į 97,50 proc. Vyriausybės atstovų teiktų pastabų.

Savivaldybėms dažniausiai teiktos Vyriausybės atstovų pastabos:

Dėl Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatų – šiam teisės aktui dažniausiai prieštaravo savivaldybių tarybų tvirtinami biudžetinių įstaigų nuostatai dėl švietimo įstaigų savivaldos institucijų (mokytojų tarybos) sudėties neatitikimų, išrinkimo tvarkos nebuvimo, jų išrinkimo tvarkos nenustatymo, bendruomenės atstovų nedelegavimo, per plačių įgaliojimų įstaigos direktoriui suteikimo. Parengtuose projektuose nebuvo nurodyta biudžetinės įstaigos savininko teisės ir pareigos įgyvendinančių institucijų kompetencija, biudžetinės įstaigos vadovo priėmimo į pareigas ir atleidimo iš jų tvarka ir panašiai.

Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatų - keičiamuose savivaldybių tarybų peticijų komisijos bei etikos komisijos nuostatuose buvo nustatyta kitokia balsavimo komisijos posėdyje tvarka, nei įtvirtinta įstatyme; sudaromų komisijų sudėtys neatitiko tarybos daugumos ir mažumos proporcijų; naujai išrinktos savivaldybės tarybos laikotarpiui nebuvo sudarytos kai kurios nuolatinės komisijos, netinkamai nustatytos Kontrolės ir audito tarnybos funkcijos, Centralizuotos vidaus audito tarnybos pavaldumas ir kita.

2025 m. savivaldybių tarybų sprendimų projektams (SP) daugiausiai pastabų pateikta šiose teisės aktų srityse:

Dėl Lietuvos Respublikos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo reglamentuojančių teisės aktų - didžiąją pažeidimų dalį sudarė netinkamo subjekto pasirinkimas, kuriam buvo pavedama priimti teisės aktus; perduodant savivaldybei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą panaudos pagrindais viešosioms įstaigoms ir asociacijoms, Vyriausybės nustatyta tvarka nebuvo įvertintas poveikis konkurencijai ir atitiktis valstybės pagalbos reikalavimams; sprendimo projektai dėl valstybės turto perdavimo savivaldybės nuosavybėn nebuvo viešai paskelbti savivaldybės interneto svetainėje ir panašiai.

Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatų - savivaldybės dažnai nesilaikė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatytų priėmimo kriterijų dėl pirmumo teisių vykdant priėmimą į švietimo įstaigas, dėl mokyklų aptarnavimo teritorijų nustatymo ar mokinių nukreipimo į kitas mokyklas, kai trūksta vietų; dalis pažeidimų kilo vykdant mokyklų pertvarką - reorganizuojant įstaigas, kuomet sprendimai buvo priimami nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų, nepateikiant tvirtinti naujų po reorganizacijos veikiančių įstaigų nuostatų.

2. ĮSTATYMŲ BEI VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ ĮGYVENDINIMO (VYKDYMO) SAVIVALDYBĖSE PRIEŽIŪRA

2.1. Teisės aktų, sukuriančių teises prielaidas Vyriausybės prioritetų įgyvendinimui, priežiūra

2025 metais į Vyriausybės prioritetinių teisės aktų sąrašą buvo įtrauktas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 4, 25, 28, 30, 302, 305, 31 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2961 (toliau – Pakeitimo įstatymas), todėl ataskaitiniais metais Vyriausybės atstovai apskrityse šio teisės akto nuostatų įgyvendinimo priežiūrai skyrė išskirtinį dėmesį.

Lietuvos Respublikos Seimui 2024 m. liepos 18 d. priėmus Pakeitimo įstatymą, savivaldybių tarybos buvo įpareigos:

- ✚ suderinti (pakeisti, patvirtinti naujai) esamas savivaldybių atliekų tvarkymo taisykles su Pakeitimo įstatyme, kituose, atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose, teisės aktuose išdėstytomis teisės normomis;

- ✚ suderinti (pakeisti, patvirtinti naujai) esamus savivaldybių rinkliavos ar įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą (toliau – rinkliava ar įmoka) dydžio nustatymo teisės aktus su Pakeitimo įstatyme, Vyriausybės tvirtinamose rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo taisyklėse, kituose, su rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymu susijusiuose, teisės aktuose išdėstytomis teisės normomis;

- ✚ atsižvelgiant į Pakeitimo įstatyme nurodytas sąlygas, ne vėliau kaip per 7 mėnesius nuo pirmą kartą nustatytų regioninių kainų nustatymo dienos apskaičiuoti ir patvirtinti naujus rinkliavos ar įmokos dydžius;

- ✚ priimti sprendimą dėl patvirtintų naujų rinkliavos ar įmokos dydžių taikymo pradžios ir trukmės.

savivaldybių rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo teisės aktus, patvirtinti naujus rinkliavos ar įmokos dydžius, priimti sprendimus dėl patvirtintų naujų rinkliavos ar įmokos dydžių taikymo pradžios ir trukmės.

Pirmą kartą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT) regionines atliekų tvarkymo kainas 5 apskričių regioniniams atliekų tvarkymo centrams (toliau – RATC) (Marijampolės, Panevėžio, Tauragės, Utenos ir Vilniaus) nustatė 2024 m. gegužės – rugsėjo mėnesių laikotarpyje ir per 7 mėnesius nuo atitinkamam RATC patvirtintos regioninės kainos dienos 29 savivaldybės turėjo pakeisti, patvirtinti naujai esamus

Vyriausybės atstovų įstaiga 2025 m. pradėjo patikrinimą, siekdama nustatyti, ar savivaldybės įgyvendino Pakeitimo įstatymo nuostatas, ar jų priimti teisės aktai atitinka Atliekų tvarkymo įstatymo, Vyriausybės tvirtinamų rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo taisyklių, kitų, su rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymu susijusių teisės aktų nuostatas.

Savivaldybės įgyvendino Pakeitimo įstatymo nuostatas, tačiau buvo nustatyti priimtų teisės aktų, jų projektų neatitikimai Atliekų tvarkymo įstatymo, Rinkliavų įstatymo, kitų, aukštesnės galios teisės aktų, nuostatoms, apie kuriuos savivaldybės buvo informuotos, vyko diskusijos, pasitarimai.

2025 m. liepos – rugpjūčio mėnesiais VERT aukščiau nurodytiems 5 apskričių RATC perskaičiavo regionines kainas. Tokiu atveju, 29 savivaldybės per 5 mėnesius nuo perskaičiuotų regioninių kainų nustatymo dienos turėjo apskaičiuoti ir patvirtinti naujus arba esamus rinkliavos ar įmokos dydžius. Nustatytu terminu dalis savivaldybių apskaičiavo ir patvirtino naujus arba esamus rinkliavos ar įmokos dydžius, nustatė jų taikymo pradžią ir trukmę, taip pat, nemaža dalis savivaldybių jau pakeitė savivaldybių rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo teisės aktus, jų nuostatas suderindamos su Pakeitimo įstatyme, Vyriausybės tvirtinamose rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo taisyklėse, kituose, su rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymu susijusiuose, teisės aktuose išdėstytais teisės normomis.

2025 m. rugpjūčio – rugsėjo mėnesiais VERT pirmą kartą nustatė Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Telšių RATC regionines kainas. Šių apskričių savivaldybės per 7 mėnesius turi pakeisti, patvirtinti naujai esamus savivaldybių rinkliavos ar įmokos dydžio nustatymo teisės aktus, perskaičiuoti ir patvirtinti komunalinių atliekų tvarkymo rinkliavos ar įmokos dydžius pagal VERT patvirtintas regionines kainas. Atsižvelgiant į tai, 2025 m. pradėtas patikrinimas tęsis ir 2026 m.

2.2. Vyriausybės atstovų vykdoma prevencija, siekiant įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimo

Vyriausybės atstovų įstaigoje 2025 m., kaip ir 2024 m., prioritetas buvo teikiamas Vyriausybės atstovų vykdomai prevencijai, siekiant įstatymų ir kitų teisės aktų (išskyrus priimtus įgyvendinant įstatymus, sukuriančius teises prielaidas Vyriausybės reformai) įgyvendinimo, netaikant poveikio priemonių (teikimų, reikalavimų, teismų) savivaldybių atžvilgiu. Per 2025 metus Vyriausybės atstovų įstaigoje buvo atlikti 5 patikrinimai, kurių metu Vyriausybės atstovai aktyviai vykdė prevencinius veiksmus.

Atsižvelgdamos į prevencinius raginimus laiku ir tinkamai įgyvendinti įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, savivaldybės priėmė 282 sprendimus iš reikalingų 345 sprendimų.

Vyriausybės atstovai atliko patikrinimus dėl šių teisės aktų įgyvendinimo:

- Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 15 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3086 įgyvendinimo - ***iš 38 teisės aktų priimti 25 teisės aktai.***
- Dėl Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 2, 5, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2877 įgyvendinimo - ***iš 126 teisės aktų priimta 118 teisės aktų.***
- Dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. V-78 „Dėl Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą mokyti pagal priešmokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas, ikimokyklinio ugdymo mokyklą mokyti pagal priešmokyklinio ugdymo programą kriterijų sąrašo patvirtinimo“ įgyvendinimo - ***iš 44 teisės aktų priimti 44 teisės aktai.***
- Dėl Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2416 įgyvendinimo - ***iš 60 teisės aktų priimta 19 teisės aktų.***
- Dėl Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2325 įgyvendinimo - ***iš 77 teisės aktų priimti 76 teisės aktai.***

2.3. Įstaigoje atlikti prioritetiniai patikrinimai

Vyriausybės atstovų įstaigoje per 2025 metus buvo atlikti 4 prioritetiniai patikrinimai, kurių rezultatai buvo apibendrinti patikrinimų ataskaitose ir pateikti suinteresuotoms viešojo sektoriaus institucijoms.

Ataskaitiniais metais Įstaigoje buvo atlikti šie prioritetiniai patikrinimai:

- Patikrinimas dėl Viešojo administravimo įstatymo įgyvendinimo;
- Patikrinimas dėl Viešųjų įstaigų įstatymo įgyvendinimo;
- Patikrinimas dėl architektūrinių konkursų organizavimo;
- Patikrinimas dėl savivaldybių patikėjimo teise valdomo valstybės nekilnojamo turto.

Patikrinimas dėl Viešojo administravimo įstatymo įgyvendinimo

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. VIII-2987 (2024-12-19 įstatymas Nr. XV-88) (toliau – Pakeitimo įstatymas) 2 straipsnio 10 dalyje savivaldybių institucijoms buvo nustatyta pareiga peržiūrėti sau pavaldžioms ar atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, savivaldybės įmonėms iki šio įstatymo įsigaliojimo suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus ir iki 2026 m. sausio 1 d. parengti reikiamų teisės aktų pakeitimus, kuriais iki šio Pakeitimo įstatymo įsigaliojimo vykdyti viešojo administravimo įgaliojimai būtų perduoti laikantis šiame įstatyme nustatytos tvarkos ir reikalavimų.

Įstaigoje atliktas prioritetinis patikrinimas atskleidė, kad viešojo administravimo įgaliojimų peržiūra savivaldybėse vyko vangiai ir dažnai formaliai: dauguma savivaldybių analizę inicijavo tik gavusios Vyriausybės atstovų paklausimą, dalis savivaldybių klaidingai identifikavo arba iš viso neįžvelgė savivaldybės juridiniams asmenims perduotų viešojo administravimo funkcijų. Patikrinimo išvados parodė ryškų metodinės pagalbos trūkumą, nevienodą viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų sąvokų interpretavimą. Konstatuota, jog vien Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio pakeitimo įstatyme įtvirtintas termino nukėlimas (iki 2027 m. sausio 1 d.) problemos neišspręs, todėl būtina kurti vieningas identifikavimo gaires, kurios užtikrintų skaidrų ir vienodą viešojo administravimo įgaliojimų perdavimo praktiką visose savivaldybėse.

Patikrinimas dėl Viešųjų įstaigų įstatymo įgyvendinimo

Vyriausybės atstovų įstaigoje 2025 m. buvo atliekamas patikrinimas, kuriuo siekta nustatyti, kaip savivaldybėse yra įgyvendinamos nuo 2024 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2242 (toliau – Pakeitimo įstatymas) nuostatos. Atkreiptinas dėmesys, jog šis patikrinimas neapėmė sveikatos asmens priežiūros viešųjų įstaigų.

Pakeitimo įstatymo 2 straipsnio nuostatose savivaldybėms buvo numatytas pereinamasis laikotarpis, per kurį savivaldybės turėjo atlikti veiksmus, tam, kad viešųjų įstaigų valdysena atitiktų pasikeitusį teisinį reguliavimą.

Savivaldybės įpareigos:

- ne vėliau kaip iki 2025 m. spalio 31 d. inicijuoti sprendimus dėl savivaldybės tolesnio dalyvavimo viešosiose įstaigose tikslingumo;
- viešųjų įstaigų įstatus suderinti su Pakeitimo įstatymo nuostatomis ir įregistruoti Juridinių asmenų registre;
- pasibaigus VŠĮ valdybos kadencijai arba suėjus vienu metų terminui nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, visuotinis dalininkų susirinkimas turi atrinkti naujus valdybos narius ir atnaujinti valdybos sudėtis;
- kai savivaldybė yra viešosios įstaigos savininkė arba turi daugiau kaip pusę balsų dalininkų susirinkime, savivaldybė turėjo inicijuoti, kad viešosios įstaigos vadovo neterminuota darbo sutartis būtų pakeista terminuota;

○ pateikti viešosioms įstaigoms raštus, kuriuose dėstomi savivaldybės tikslai ir lūkesčiai dėl viešosios įstaigos.

Vyriausybės atstovai, įvertinę savivaldybių pateiktą informaciją, nustatė, kad savivaldybės yra 243 viešųjų įstaigų savininkės ir dalininkės (išskyrus asmens sveikatos priežiūros įstaigas). Daugumoje šių savivaldybių jau pradėtos procedūros dėl savivaldybės tolesnio dalyvavimo viešosiose įstaigose tikslingumo įvertinimo, inicijuotas minėtų Pakeitimo įstatymo reikalavimų įgyvendinimas, tačiau, įvertinus atskirų savivaldybių viešųjų įstaigų valdysenos aplinkybes ir problematiką, patikrinimas Vyriausybės atstovų įstaigoje pratęstas iki 2026 m. I ketvirčio. 2025 m. gruodžio mėnesio duomenimis, savivaldybės yra atlikę 75 procentus visų reikiamų veiksmų, susijusių su Pakeitimo įstatymo įgyvendinimu.

Patikrinimas dėl architektūrinių konkursų organizavimo

Vyriausybės atstovų įstaigoje buvo atliktas patikrinimas, kaip savivaldybėse įgyvendinamos Architektūros įstatymo nuostatos dėl architektūrinių konkursų organizavimo. Įstatymas nustato, kad architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų planavimo ar projektavimo atvejais turi būti rengiami architektūriniai konkursai. Įstatyme taip pat yra nurodyti objektai, kurie gavus regioninės architektūros tarybos rekomendaciją, savivaldybės tarybos sprendimu pripažįstami reikšmingi architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu.

Patikrinimo metu nustatyta, kad tik keletas savivaldybių tarybų yra patvirtinusios objektus (objektų sąrašą), kurių architektūrinėms idėjoms ir (ar) urbanistinėms idėjoms išreikšti privalu rengti architektūrinius konkursus. Dar kelios savivaldybės atsakė, kad dėl tokių objektų yra pasisakyta savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose. Didžioji dalis savivaldybių nurodė, jog nustatyti objektų sąrašą nebuvo praktinio poreikio, nes tokių atvejų savivaldybė iš viso neturėjo arba tai buvo pavieniai objektai, kuriems architektūriniai konkursai buvo skelbiami pagal atskirus (individualius) savivaldybės tarybos sprendimus.

Apibendrinus atlikto patikrinimo rezultatus bei jo metu padarytas išvadas, buvo kreiptasi į savivaldybes, akcentuojant minėtų objektų (objektų) sąrašų patvirtinimo svarbą, kadangi tokia situacija, kai iš anksto nėra žinomi objektai, kurių architektūrinėms idėjoms ir (ar) urbanistinėms idėjoms išreikšti bus privalu rengti architektūrinius konkursus, kelia pagrįstų abejonų dėl tinkamo atvirumo, skaidrumo ir aiškumo principų įgyvendinimo. Praktiškai visos savivaldybės nurodė, jog planuoja teikti savivaldybės tarybai tvirtinti tokių objektų sąrašą arba numatyti juos šiuo metu koreguojamo savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose.

Patikrinimas dėl savivaldybių patikėjimo teise valdomo valstybės nekilnojamo turto

Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau - LRV) 2017 m. kovo 22 d. nutarimo Nr. 207 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitos rengimo“ 4 punkte nustatyta, kad „Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas iki kiekvienų metų vasario 1 dienos Vyriausybės atstovų įstaigai teikia bendrą VTIPS ataskaitą apie visų savivaldybių patikėjimo teise valdomą valstybės nekilnojamąjį turtą. Vyriausybės atstovų įstaiga iki kiekvienų metų kovo 1 dienos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui dėl visų savivaldybių teikia bendrą išvadą, kurioje pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo suteiktus įgaliojimus įvertina, ar savivaldybės vykdė Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimus dėl valstybės nekilnojamojo turto perdavimo patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo ir perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą naudoja Vyriausybės sprendimuose nurodytoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms įgyvendinti“.

2025 m. VĮ Turto bankas pateiktoje ataskaitoje buvo nurodyti 902 savivaldybių patikėjimo teise valdomo valstybės nekilnojamojo turto objektai.

Atlikę iš savivaldybių gautos informacijos vertinimą, Vyriausybės atstovai nustatė 30 atvejų, kai savivaldybėse nevykdomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimai dėl valstybės nekilnojamojo turto

perdavimo patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo, ir savivaldybės perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą naudoja ne Vyriausybės sprendimuose nurodytoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms įgyvendinti.

Atliekant VTIPS ataskaitos vertinimą ir iš savivaldybių gautų dokumentų ir paaiškinimų analizę, nustatyta, kad VTIPS ataskaitos duomenys nėra visiškai tikslūs. Į šią ataskaitą buvo įtraukti objektai, kurie jau perduoti VĮ Turto bankui, priklauso savivaldybėms nuosavybės teise, išregistruoti iš Nekilnojamojo turto registro, nugriauti, sunykę, nurašyti ir pan. Vyriausybės atstovų įstaiga, atlikdama dokumentų vertinimą, nustatė 50 tokių objektų.

Vertinimo metu taip pat buvo nustatytos probleminės sritys, susijusios su:

- 1) elektros linijomis ir kitais elektros objektais, esančiais VTIPS ataskaitoje;
- 2) netinkamais patikėtiniais, kurie valdo valstybės turtą;
- 3) VTIPS ataskaitoje nenurodytomis funkcijomis, kurioms vykdyti perduotas valstybės turtas, ar teisinio perdavimo pagrindo nebuvimu;
- 4) hidrotechnikos statinių nuoma;
- 5) VTIPS ataskaitos duomenų netikslumu.

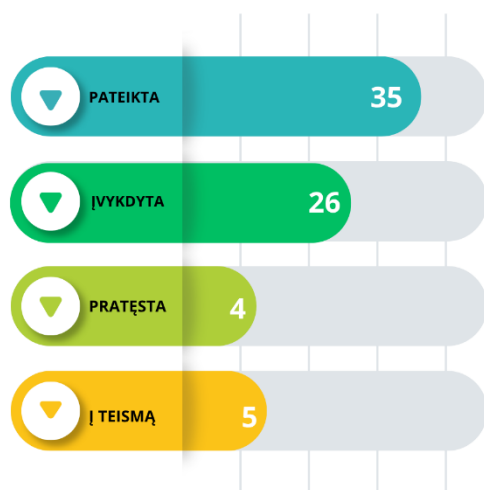
Detali šių sričių problematika aprašyta ir pateikta VĮ Turto bankui kaip VTIPS tvarkytojui. Ši informacija taip pat pateikta Vyriausybei, Finansų ministerijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai.

2.4. Motyvuotų teikimų ir rašytinių reikalavimų savivaldybių administravimo subjektams teikimas

Siekiant vykdyti efektyvią savivaldybių institucijų priimtų teisės aktų teisėtumo priežiūrą, 2025 m. didelis dėmesys buvo skiriamas atliekamos savivaldybių administracinės priežiūros kokybei, savivaldybėms teikiamuose reikalavimuose ir teikimuose dėstomų motyvų bei argumentų pagrįstumui.

➤ Vyriausybės atstovų nustatyti savivaldybių institucijų priimtų teisės aktų prieštaravimai įstatymams ir Vyriausybės nutarimams

2025 m. savivaldybių institucijoms pateikti 35 teikimai

Per 2025 metus Vyriausybės atstovai nustatė 35 atvejus, kuomet savivaldybių administravimo subjektų priimti teisės aktai prieštaravo įstatymams ir/ar Vyriausybės nutarimams. Savivaldybėms buvo pateikti **35 Vyriausybės atstovų motyvuoti teikimai** dėl savivaldybių institucijų priimtų teisės aktų pakeitimo (papildymo) ar panaikinimo. Tai bendras 2025 metais pateiktų teikimų skaičius, apimantis teikimus ir dėl 2025 m. patikrintų teisės aktų (33 teikimai), ir dėl ankstesniais metais priimtų teisės aktų (2 teikimai).

Lyginant su 2024 m., savivaldybėms pateikta 5 teikimais daugiau (2024 m. savivaldybėms pateikta 30 teikimų). Per ataskaitinius metus savivaldybės patenkino (įvykdė) 26 teikimus, 4 teikimų terminai pratęsti, dėl 5 teikimų nevykdymo kreiptasi į teismus.

Daugiausia savivaldybių institucijų priimtų teisės aktų prieštaravo **Lietuvos Respublikos Konstitucijai** – nustatyti 7 atvejai dėl Konstitucijoje įtvirtintų teisinės valstybės ir

asmenų lygybės principų pažeidimo, **Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui** – esminiai pažeidimai susiję su kompetencijų pasiskirstymu priimant atitinkamus teisės aktus (komisijų sudarymas, turto valdymo klausimai), **Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymui** (netinkama turto nuomos trukmė, nepagrįstas turto pardavimo kainos

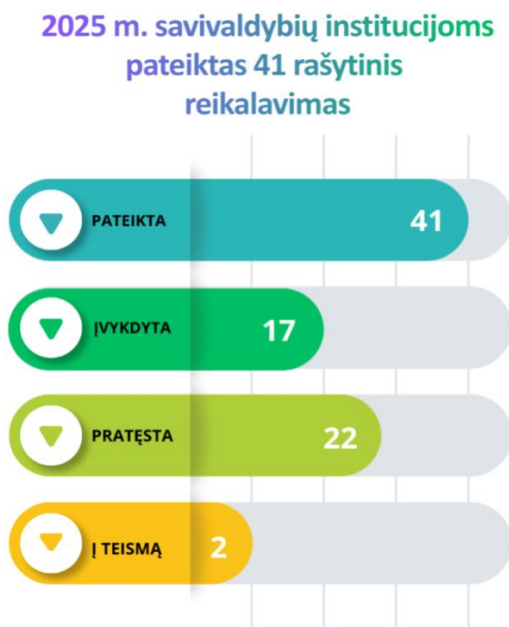
mažinimas, funkcijų pasiskirstymo tarp mero ir tarybos klausimai (šis teisės aktas buvo pažeistas 6 kartus). Dalis pažeidimų taip pat buvo susiję su **Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo** (pažeistas 4 kartus), **Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymo** (pažeistas 2 kartus), **Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo** (pažeistas 1 kartą), **Lietuvos Respublikos statybos įstatymo** (pažeistas 1 kartą) nuostatų įgyvendinimu.

➤ **Vyriausybės atstovų nustatyti savivaldybių neįgyvendintų įstatymų, Vyriausybės nutarimų atvejai**

2025 metais Vyriausybės atstovai nustatė, kad savivaldybių institucijos 41 kartą neįgyvendino įstatymų, neįvykdė Vyriausybės sprendimų. Vyriausybės atstovai savivaldybių institucijoms pateikė 41 **rašytinį reikalavimą** neatidėliojant įgyvendinti įstatymą ir/ar vykdyti Vyriausybės nutarimą.

Lyginant su ankstesniais metais, 2025 m. Vyriausybės atstovų reikalavimų pateikta beveik 7 kartus daugiau (2024 m. pateikti 6 reikalavimai). Šią aplinkybę lėmė tai, jog dalis savivaldybių nespėjo/delsė laiku įgyvendinti naujai priimtų teisės aktų (teisės aktuose buvo nustatyti per trumpi įgyvendinimo terminai, pritrūko politinės valios sprendimams priimti ir panašiai).

Per ataskaitinius metus savivaldybės įvykdė 17 reikalavimų, 22 reikalavimų terminai pratęsti, dėl 2 reikalavimų nevykdymo kreiptasi į teismus.

Dažniausia savivaldybių institucijos neįgyvendino šių įstatymų, neįvykdė šių Vyriausybės nutarimų:

Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo ir Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 10, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo nuostatų - jos neįgyvendintos 20 kartų (savivaldybėse nebuvo patvirtintos architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gairės);

Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymas – neįgyvendintas 11 kartų (savivaldybė nenustatė prioritetų, pagal kuriuos savivaldybės administracija atlieka sodininkų bendrijų bendro naudojimo žemėje esančių kelių įregistravimą ir kadastrinius matavimus bei nepatvirtino sandorių sudarymo sąlygų, kuriomis vadovaujantis bendrijų iniciatyva ir savivaldybės sutikimu bendrijų bendrojo naudojimo žemėje esantys keliai perleidžiami nuosavybės teise savivaldybei);

Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo nuostatos neįgyvendintos 2 kartus. Klaipėdos miesto savivaldybė, gavusi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro sprendimą, kuriuo buvo konstatuota, jog Liudo Giros ir Salomėjos Nėries gatvių pavadinimai Klaipėdos mieste, Klaipėdos miesto savivaldybėje, turi būti pašalinti, šio sprendimo neįgyvendino. Savivaldybės tarybai buvo pareikti 2 Vyriausybės atstovo reikalavimai. Reikalavimai neįgyvendinti, kreiptasi į teismą. Teisme sprendimai dar nepriimti.

Po vieną kartą neįgyvendintos Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo nuostatos.

2.5. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas srityse, susijusiose su savivaldybių administracine priežiūra ir savivaldybių veikla

Sprendžiant teisės aktų įgyvendinimo klausimus ir siekiant konstruktyvaus bendradarbiavimo, Vyriausybės atstovų įstaiga, kaip ir kasmet, bendradarbiavo su ministerijomis bei kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis. 2025 m. įstaigos atstovai dalyvavo net 12-oje susitikimų su ministerijų ir kitų atsakingų institucijų atstovais. Daugiausia susitikimų, profesinių diskusijų (iš viso 4) vyko su Vidaus reikalų ministerijos atstovais: diskutuota dėl būtinų Vietos savivaldos įstatymo pakeitimų; dalyvaujant Finansų ministerijos atstovams diskutuota dėl savivaldybių įvedamų gyventojo kortelių teisinio pagrindo; kartu su Aplinkos ministerijos atstovais aptarta situacija, kaip savivaldybėms sekasi peržiūrėti joms pavaldžioms ar atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, savivaldybės valdomoms įmonėms suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus atliekų tvarkymo srityje.

Su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei VŠĮ Valdymo koordinavimo centro atstovais vyko darbo susitikimas savivaldybių valdomų įmonių valdysenos ir jos tobulinimo klausimais.

Su Susisiekimo ministerija buvo susitarta aptarti Alternatyviųjų degalų įstatymo ir Vietos savivaldos įstatymo galimų pakeitimų dėl mažos taršos zonų savivaldybėse.

Su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau - GGRTC) atstovais apžvelgta situacija, kaip savivaldybėms sekasi vykdyti sprendimus dėl netinkamų viešųjų objektų (gatvių pavadinimų) pakeitimo/pašalinimo, diskutuota, kokiais būdais galėtų (turėtų) būti užtikrinamas tinkamas LGGRTC generalinio direktoriaus sprendimų įgyvendinimas, aptartos Vyriausybės atstovų ir LGGRTC bendradarbiavimo galimybės.

Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nariams pristatyta Vyriausybės atstovų veikla: įgaliojimai, jų įgyvendinimo specifika ir problematika; aptarta naujojo Vietos savivaldos įstatymo taikymo praktikoje problematika bei pradėtos teisminės bylos.

Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme vykusios diskusijos metu aptarti norminių administracinių aktų požymiai, jų teisėtumo tyrimo specifika ir procesinių dokumentų rengimo ypatumai, viešosios teisės principų taikymas bei žmogaus teisių užtikrinimo svarba.

Susitikimo su Konkurencijos tarybos atstovais metu Vyriausybės atstovų įstaigos darbuotojams buvo pristatyta praktika, susijusi su sąžiningos konkurencijos užtikrinimu savivaldybėse, aptarta poveikio konkurencijai vertinimo svarba ir jos specifika.

3. VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ TEISMINIAI GINČAI

2025 m. Vyriausybės atstovai dėl neteisėtų savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų panaikinimo ar įpareigojimo įgyvendinti įstatymą, vykdyti Vyriausybės nutarimą, taip pat dėl norminių administracinių aktų teisėtumo ištyrimo į teismą kreipėsi 8 kartus, iš jų – 2 kreipimaisi buvo dėl Vyriausybės atstovų teikimų/reikalavimų nevykdymo, 6 – dėl norminio teisės akto ištyrimo. Dėl visų 2025 m. pateiktų Vyriausybės atstovo kreipimųsi vyksta teisminiai procesai.

I teismą kreipėsi 8 kartus

Dėl norminio teisės akto ištyrimo	<div><div></div></div>	6
Dėl Vyriausybės atstovų teikimų/reikalavimų nevykdymo	<div><div></div></div>	2

Esminės kreipimosi į teismus dėl norminių teisės aktų ištyrimo aplinkybės:

❖ kreiptasi į teismą su prašymu ištirti, ar teisėta aprašo nuostata, kuri įpareigoja infrastruktūros plėtros įmokos mokėtoją sumokėti savivaldybės infrastruktūros įmoką iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos;

❖ kreiptasi į teismą su prašymu įvertinti Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimą dėl automobilių stovėjimo rinkliavos, kuriuo savivaldybė savo nuožiūra galimai išplėtė arba nepagrįstai susiaurino įstatymų nustatytas normas bei pažeidė bendruosius teisės principus;

❖ kreiptasi į teismą su prašymu įvertinti, ar savivaldybės nustatyti mėgėjų meno kolektyvų dalinio finansavimo kriterijai nėra diskriminuojantys;

❖ teismo prašyta ištirti, ar savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinto Savivaldybės buitinių nuotekų valymo įrenginių įrengimo ir prisijungimo prie centralizuotų nuotekų surinkimo sistemų dalinio kompensavimo tvarkos aprašo tam tikros nuostatos, sukuriančios nevienodas (skirtingas) sąlygas gyventojams gauti valstybės/savivaldybės paramą, neprieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam asmenų lygybės principui;

❖ kreiptasi į teismą su prašymu ištirti, ar savivaldybės tarybos veiklos reglamente įtvirtintos nuostatos dėl tarybos narių atlyginimo ir išlaidų kompensavimo tvarkos dėl išlaidų įskaitymo į atlyginimą bei ribotų atlyginimo mažinimo mechanizmų neprieštarauja Vietos savivaldos įstatyme nustatytiems reikalavimams. Regionų apygardos administraciniam teismui tenkinus skundą tik iš dalies, Vyriausybės atstovas šį sprendimą apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui;

❖ teismo prašyta ištirti, ar savivaldybės Aukšto meistriškumo sporto programos projektų finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų tvarkos aprašo nuostatos, numatančios reikalavimą sporto organizacijoms būti registruotoms mieste bent vienerius metus, norint gauti finansavimą, nepažeidžia lygiateisiškumo principo, kadangi tokia sąlyga gali nepagrįstai diskriminuoti naujai įsikūrusius, tačiau aukšto meistriškumą atstovaujančius subjektus.

❖ kreiptasi į Regionų administracinį teismą su pareiškimu įpareigoti savivaldybės tarybą įgyvendinti Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo reikalavimus ir priimti sprendimus dėl viešojo objekto atitinkamų gatvių pavadinimų pašalinimo. Savivaldybė, gavusi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro sprendimą pašalinti Liudo Giros ir Salomėjos Nėries gatvių pavadinimus, šio sprendimo neįgyvendino. Savivaldybės tarybai buvo pareikti 2 Vyriausybės atstovo reikalavimai. Savivaldybės tarybai neįgyvendinus ir jų, buvo kreiptasi į teismą.

Ataskaitiniais metais teismuose išnagrinėtos (užbaigtos) 8 bylos, kurios buvo pradėtos pagal 2023-2024 metais Vyriausybės atstovų teismui pateiktus prašymus, pareiškimus ar ieškinius, iš jų – 6 bylos laimėtos.

Pagal Vyriausybės atstovų inicijuotus kreipimusis į teismus 2025 m. buvo išnagrinėtos šios reikšmingos bylos:

❖ Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) nutartimi atmetė Vilniaus miesto mero apeliacinį skundą ir galutinai patvirtino, kad mero potvarkis „Dėl Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“ yra neteisėtas. Teismas pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, jog meras, priimdamas šį potvarkį, viršijo jam teisės aktais suteiktą kompetenciją. LVAT pabrėžė, kad

Išnagrinėtos 8 bylos

VA prašymai patenkinti	<div><div></div></div>	6
VA prašymai atmesti	<div><div></div></div>	2

viešojo administravimo subjektai privalo griežtai laikytis tik jiems konkrečiai suteiktų įgaliojimų, o bet koks savavališkas kompetencijos išplėtimas yra esminis pažeidimas, dėl kurio priimti administraciniai aktai, privalo būti panaikinti;

❖ Regionų administracinis teismas pripažino neteisėtais Jurbarko rajono savivaldybės tarybos nustatytus reikalavimus, kuriais gyventojai buvo įpareigoti pateikti kuro pirkimo dokumentus norint gauti šildymo kompensacijas. Teismas konstatavo, kad savivaldybė viršijo savo įgaliojimus bei pabrėžė, jog šildymo kompensacijos turi būti skaičiuojamos pagal nustatytas vidutines kuro kainas, o ne pagal faktinius pirkimo kvitus, be to, bandymas reikalauti dokumentų už praėjusius laikotarpius pažeidė principą, draudžiantį taikyti teisės aktus atgaline data. Galutinė teismo išvada aiški – nors savivaldybė turi teisę tikrinti buities sąlygas kilus įtarimams, ji negali savo nuožiūra primesti gyventojams jokių papildomų administracinių pareigų, kurios nėra tiesiogiai numatytos nacionaliniuose įstatymuose;

❖ LVAT patvirtino, kad Ignalinos rajono savivaldybės tarybos reglamente įtvirtinta išimtis, leidusi nemažinti tarybos narių atlyginimo praleidus posėdžius dėl „pateisinamų priežasčių“, yra neteisėta. Teismas konstatavo, jog Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintos normos dėl atlyginimo mažinimo už praleistus posėdžius yra imperatyvios (privalomos) ir jokių išimčių nenumato, todėl savivaldybės neturi teisinio pagrindo pačios nustatyti papildomų „pateisinamų“ aplinkybių, kurios leistų išvengti įstatymu numatyto atlyginimo mažinimo mechanizmo;

❖ Vyriausybės atstovas kreipėsi į teismą prašydamas ištirti, ar savivaldybės sprendimas apriboti prekybą alkoholiu viešojo maitinimo vietose nuo 5:00 iki 10:00 val. yra teisėtas. LVAT konstatavo, jog toks draudimas prieštaravo Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymui bei atsakingo valdymo principui, todėl savivaldybės apeliacinis skundas buvo atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas, panaikinęs minėtą prekybos laiko ribojimą, paliktas nepakeistas.

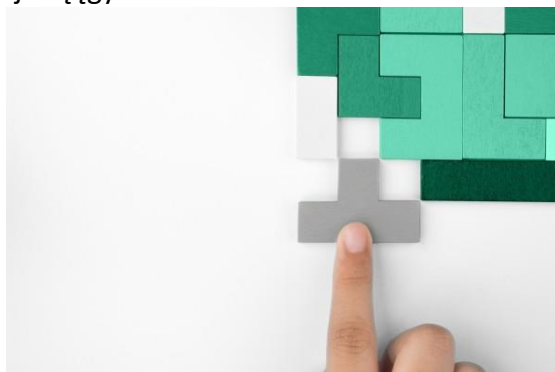
4. KITA VEIKLA

Vyriausybės atstovų įstaigoje per 2025 metus išnagrinėta 215 asmenų prašymų, skundų, kreipimųsi, pranešimų bei valstybės institucijų ir įstaigų kreipimųsi (toliau – kreipimaisi) (2024 m. išnagrinėti 190); 141 kreipimasis buvo persiųstas nagrinėti pagal kompetenciją ar palikti nenagrinėtais, o 74 buvo išnagrinėti iš esmės pagal Vyriausybės atstovo kompetenciją. 13-oje kreipimųsi nurodyta informacija ir aplinkybės pasitvirtino, todėl jų pagrindu Vyriausybės atstovai ėmėsi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu suteiktų įgaliojimų įgyvendinimo.

Vyriausybės atstovų įstaigos 2025 metų veiklos plane taip pat buvo numatyta didinti įstaigos veiklos efektyvumą, stiprinti darbuotojų kompetencijas kibernetinio saugumo srityje, užtikrinti psichologiškai ir emociškai saugią darbo aplinką, pasirengti įtraukimui į Kibernetinio saugumo subjektų registrą ir panašiai.

Įgyvendinant šias veiklos plane įtvirtintas priemones, didžiausias dėmesys buvo skiriamas įstaigos veiklos efektyvumo didinimui. Praėjusių metų kovo mėnesį įstaigos vadovybė ir darbuotojai susirinko į strateginę sesiją bei susitelkė bendram tikslui – naujos įstaigos veiklos vizijos aptarimui. Strateginės sesijos metu, skirtoje Vyriausybės atstovų įstaigos veiklos išsigryninimui, buvo aptarta įstaigos ateities vizija, misija ir veiklos transformacijos regimybės. Visus 2025 metus įstaigoje vyko intensyvus pasiruošimas naujo veiklos modelio startui. Nuo 2026 m. įstaiga pakeitė savo veiklos organizavimo būdą – suformuotos 5 specializuotos teisės grupės, kurios padės Vyriausybės atstovams vykdyti savivaldybių administracinę priežiūrą priskirtose teisės srityse. Tai užtikrins efektyvesnį savivaldybių administracinės priežiūros organizavimą bei vienodos praktikos formavimą savivaldybėse.

Ataskaitiniais metais ypatingas dėmesys taip pat buvo skiriamas naujo Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo bei jo poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimui. 2025 m. pradžioje įstaigoje

buvo atliekamas informacijos saugumo rizikų bei informacijos saugos atitikties teisės aktams vertinimas, paskirtas kibernetinio saugumo vadovas, rengiami Įstaigos kibernetinio saugumo politikos dokumentai, šalinamos kitos nustatytos atitikties saugumui rizikos. Įgyvendinant minėtų teisės aktų reikalavimus, visi įstaigos darbuotojai (100 proc.) dalyvavo kibernetinio saugumo mokymuose. Įstaigoje ir šiais metais vyksta intensyvūs procesai kibernetinio saugumo užtikrinimo srityje.

2025 metais visi Vyriausybės atstovų įstaigos valstybės tarnautojai ir darbuotojai dalyvavo smurto ir priekabiavimo prevencijos mokymuose, kuriuose buvo gilinamos žinios apie tai, kaip kurti saugią ir palaikančią darbo aplinką.

5. PLANUOJAMAS VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VEIKLOS TOBULINIMAS

Įstaiga, tęsdama pradėtus darbus ir įgyvendindama metinį veiklos planą, 2026 metais ir toliau sieks, kad savivaldybių administravimo subjektai operatyviai ir tinkamai įgyvendintų centrinės valdžios priimtus teisės aktus. Siekiant užtikrinti vienodos praktikos taikymą savivaldybėse, bus atliekami planiniai patikrinimai visos šalies mastu. Taip pat bus tęsiamas bendradarbiavimas su ministerijomis ir kitomis kompetentingomis institucijomis Vyriausybės atstovams priskirtos kompetencijos klausimais, aiškinantis naujo teisinio reglamentavimo taikymo ypatumus, teikiant Vyriausybės atstovų pasiūlymus dėl teisinio reglamentavimo, susijusio su savivaldybių veikla, tobulinimo.

Įstaigos siekiamų tikslų įgyvendinimui ypač svarbūs įstatymų, kurių įgyvendinimo priežiūrą Vyriausybės atstovai vykdo savivaldybėse, nuostatų įgyvendinimo terminai. Siekiant suvaldyti rizikas, kylančias dėl trumpų įgyvendinimo terminų, daugiau dėmesio bus skiriama Vyriausybės atstovų atliekamai prevencijai, siekiama stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą su Vyriausybe, ministerijomis ir kitomis institucijomis, taip pat savivaldybėmis.

2026 metų veiklos prioritetai:

- Ypatingą dėmesį skirti išankstinei priežiūrai bei Vyriausybės reformų įgyvendinimui.
- Tęsti bendradarbiavimą su ministerijomis ir kitomis kompetentingomis institucijomis Vyriausybės atstovams priskirtos kompetencijos klausimais, aiškinantis naujo teisinio reglamentavimo taikymo ypatumus, taip pat teikiant Vyriausybės atstovų pasiūlymus dėl teisinio reglamentavimo, susijusio su savivaldybių veikla, tobulinimo.
- Atlikti rizikų ir vidaus kontrolės vertinimus.
- Pasirengti Kibernetinio saugumo politikos dokumentus ir užtikrinti organizacinių ir techninių reikalavimų įgyvendinimą Įstaigoje.

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ 2025 M. VEIKLOS ATASKAITOS
STATISTINIAI DUOMENYS

1 lentelė. Informacija apie Vyriausybės atstovų teikimus

Vyriausybės atstovų informacija	Iš viso	Patenkinta teikimų	Teikimų, kurių įvykdymo terminas atidėtas, skaičius	Nepatenkinta teikimų	
				kreiptasi į teismą	teismo patenkinta prašymų
Vyriausybės atstovų motyvuoti teikimai svarstyti teisės aktų pakeitimo ar panaikinimo klausimus, kai nustatyti prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektų priimti teisės aktai prieštarauja įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams.					
Vyriausybės atstovo Vilniaus ir Alytaus apskrityse	3	1	0	2	Vyksta teisminiai procesai
Vyriausybės atstovo Kauno ir Marijampolės apskrityse	5	4	1	-	-
Vyriausybės atstovo Panevėžio ir Utenos apskrityse	20	15	2	3	Vyksta teisminiai procesai
Vyriausybės atstovo Klaipėdos ir Tauragės apskrityse	1	1	-	-	-
Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių apskrityse	6	5	1	-	-
Iš viso	35	26	4	5	

2 lentelė. Informacija apie Vyriausybės atstovų reikalavimus

Vyriausybės atstovų informacija	Iš viso	Įvykdyta reikalavimų	Reikalavimų, kurių įvykdymo terminas atidėtas, skaičius	Neįvykdyta reikalavimų	
				kreiptasi į teismą	teismo patenkinta prašymų
Prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektams pateikti Vyriausybės atstovų reikalavimai neatidėliojant įgyvendinti įstatymą ar įvykdyti Vyriausybės nutarimą					
Vyriausybės atstovo Vilniaus ir Alytaus apskrityse	-	-	-	-	-
Vyriausybės atstovo Kauno ir Marijampolės apskrityse	11	7	4	-	-
Vyriausybės atstovo Panevėžio ir Utenos apskrityse	11	6	5	-	-
Vyriausybės atstovo Klaipėdos ir Tauragės apskrityse	11	1	8	2	Vyksta teisminiai procesai
Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių apskrityse	8	3	5	-	-
Iš viso	41	17	22	2	0

3 lentelė. Informacija apie Vyriausybės atstovų potvarkius

Vyriausybės atstovo informacija	Iš viso	Patenkinta teikimų	Nepatenkinta teikimų	
			kreiptasi į teismą	teismo patenkinta ieškinių (pareiškimų)
Vyriausybės atstovų potvarkiai, kuriais buvo stabdomas prižiūrimų savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų vykdymas	-	-	-	-

4 lentelė. Informacija apie Vyriausybės atstovų kreipimusis į teismą

Vyriausybės atstovų informacija	Iš viso	Nagrinėjimo rezultatas
Ataskaitiniais metais Vyriausybės atstovų pateikti prašymai/pareiškimai/ieškiniai teismui	8	Vyksta teisminiai procesai
Ataskaitiniais metais išnagrinėti Vyriausybės atstovų pareiškimai/ieškiniai teismui (pradėti pagal 2021-2022 metais Vyriausybės atstovų teismui pateiktus prašymus, pareiškimus ar ieškinius)	8	6 kreipimaisi patenkinti 2 nepatenkinti

5 lentelė. Informacija apie Vyriausybės atstovų patikrintus teisės aktus

Vyriausybės atstovų informacija	Iš viso	Savivaldybės teisės aktų, neatitikusių galiojančių teisės aktų nuostatų, skaičius
Vyriausybės atstovų patikrinti teisės aktai:		
Savivaldybės tarybos sprendimai	16 858	27
Mero potvarkiai	13 605	2
Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai	14 911	4
Iš viso	45 374	33

6 lentelė. Informacija apie Vyriausybės atstovų patikrintus savivaldybių tarybų sprendimų projektus

Vyriausybės atstovų informacija	Iš viso patikrinta savivaldybių tarybų sprendimų projektų	Savivaldybių tarybų sprendimų projektų, neatitikusių galiojančių teisės aktų nuostatų, skaičius	Vyriausybės atstovo teiktų pastabų, į kurias savivaldybės atsižvelgė, skaičius
Vyriausybės atstovo Vilniaus ir Alytaus apskrityse	3353	29	28
Vyriausybės atstovo Kauno ir Marijampolės apskrityse	3856	77	76
Vyriausybės atstovo Panevėžio ir Utenos apskrityse	3660	41	37
Vyriausybės atstovo Klaipėdos ir Tauragės apskrityse	3109	34	34
Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių apskrityse	3147	166	163
Iš viso	17 125	360	351 (į 9 neatsižvelgta)

7 lentelė. Informacija apie asmenų skundus

	Išnagrinėta	Iš jų persiųstų nagrinėti pagal kompetenciją ir (ar)paliktų nenagrinėtai	Išnagrinėtų pagal Vyriausybės atstovo kompetenciją	Iš jų pagrįsti
Vyriausybės atstovo Vilniaus ir Alytaus apskrityse	59	43	16	5
Vyriausybės atstovo Kauno ir Marijampolės apskrityse	32	28	4	1
Vyriausybės atstovo Panevėžio ir Utenos apskrityse	26	12	14	0
Vyriausybės atstovo Klaipėdos ir Tauragės apskrityse	40	21	19	2
Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių apskrityse	58	37	21	5